

BŘEZOVÁ KŮRA

ČÍSLO 302

LISTOPAD 2021

SLOVO ÚVODEM....

Seigo bojovníci a nováčci kmene Shawnee!

Kalendář neúprosně odtrhává poslední listopadové dny a mění je ve vzpomínky, které zasuneme kamsi do šuplíčků naší paměti, abychom časem většinu z nich vysypali a jejich obsah nahradili vzpomínkami na okamžiky, které teprve přijdou, ale které pro nás budou mít význam mnohem zásadnější – vánoční chvíle u nazdobeného stromečku, zimní radovánky, vůněmi a nadějemi prodchnuté jarní dny a toužebně očekávané letní prázdniny, které s sebou mimo jiných radostí přinesou i náš další společný tábor. To všechno však ještě většina z vás vidí až kdesi v nekonečně daleké budoucnosti, vždyť realita dneška je zcela jiná – ranní mlhy na náladě nepřidaly, přes den za oknem převládalo podzimní pošmouro a šedé mraky mnohdy nepropustily jediný sluneční paprsek a než se nadějeme, už se zase smráká a vládu nad krajinou opět přebírá černočerná noc. Ani toto nevlídno však není důvodem, abyste si nechali vzít dobrou náladu a podlehli chmurám zimního splínu. Stále máte okolo sebe své nejbližší, svou rodinu, své kamarády a svůj kmen. Ti všichni jsou tu kdykoli pro vás a nabízejí pomocnou ruku, abyste těmto nástrahám čelili společně a i přes zamračenou tvář podzimu si uchovali spoustu pěkných vzpomínek na podzimní čas.

Mohou mezi ně patřit společné chvíle strávené na rodovkách ve vyhřáté klubovně, za jejímiž okny se do tmy snáší první vločky, ale uvnitř vládne pohoda a smích, těch několik zúčastnivších se odolných tvrďáků bude jistě vzpomínat na poslední letošní výpravu do přírody s cílem zdolat Bukovku, zvláště ti menší se pak budou u nazdobeného kmenového stromečku hrdě hlásit k autorství pěkných ozdob, které pro nás všechny společně vyrobili na tvůrčí kmenovce ve Zvoli.

Pro adepty letošního ohnivecko-wagamedského kurzu pak budou cennými jejich vzpomínky na první celovíkendové setkání v Lanškrouně. Dozvěděli se tu spoustu nového a při mnohých hrách a společném snažení blíže poznali své vrstevníky z ostatních zúčastněných kmenů. Nakoukli zde do tajemného světa, který již dávno vnímali jako neoddelitelnou součást kmenové činnosti, ale jehož podstata pro ně zároveň zůstávala z velké části skryta za rouškou tajemství. Soudě dle jejich ohlasů rozhodně nebyl onen víkend promarněným časem a doufejme, že jim pomůže popasovat se úspěšně se všemi ohniveckými výzvami!

Listopad je tedy za námi, vstupme zvesela tou správnou nohou do prosince!

Sa. TAWASUTA

VÝPRAVA NA BUKOVKU

6. LISTOPADU 2021

Dnes jsme místo tajné výpravy s Kiwim a WYOMINGEM měli výpravu s Eddie a Mlčímem. No, byla to spíš taková malá výpravička 😊, protože se nás sešlo jen devět (Vrabčák, Morče, Kachnička, Sýček, Drozdík, Uhlík, já, Eddie a Mlčím).

Ráno jsme se před devátou sešli na nádraží v Zábřeze. Odtamtud jsme jeli vlakem do Rapotína (asi půl hodiny), kde jsme si kousek od nádraží udělali nástup. Odtud jsme se pak vydali směr rozhledna. Asi po půl kilometru jsme došli na první krizové místo – první křižovatku... A už tam jsme špatně odbočili, tak jsme si cestu

prodloužili o kilometr. První zastávka byla u kraviček, jedna z nich málem Eddie sežrala ruku. Druhá zastávka pak byla u jeskyně Skalní krčma. Odtud jsme se pak vydali na dlouhou a „náročnou“ cestu do kopce úžasným podzimním lesem. Stromy hrály všemi barvami, žlutá, červená,

hnědá, no prostě nádhera. Cestou jsme hráli i poplach. Mlčím měl u sebe písňalku, na kterou pak zapískal a vyhlásil poplach. No, řekla bych, že některé situace byly fakt vtipné. V druhé půlce cesty po svačině jsme narazili asi na tři zkratky, kterých jsme si nemohli dovolit nevyužít. Kolem druhé hodiny jsme dorazili na rozhlednu. Nahore jsme se samozřejmě vyfotili, podepsali do vrcholové knihy a natiskli si razítka nejen do deníků. A samozřejmě co nás nenapadlo. Máme papír a pořádnou vejšku... tak proč si neposkládat vlašťovku a poslat ji těm, co už sešli z rozhledny dolů 😊? Na druhý pokus se to povedlo a vlašťovka doletěla. Na cestě pod rozhlednou, na druhé straně, než jsme přišli, jsme si zahráli hru „na buldoka“, což je hra, kdy jeden je buldok a jde proti ostatním. Jde o to, že buldok zvedá ostatní, co jdou proti němu. Jakmile někoho zvedne víc než na 3 s, tak se stává buldokem taky. Pak jsme se vydali na Samotu, což bylo jedno pěkné rozcestí v lese. Tam jsme si zahráli hru „kyselé úsměvy“.

Jeden byl otočený zády k nám, kteří jsme stáli v řadě, a dva vybraní lidé si dali do pusy citrón, my ostatní, kteří ho neměli se snažili toho, který hádal, zmást. Potom nás už pěkně sužoval hlad, tak jsme se vydali zpátky ke skalní krčmě, kde bylo ohniště. Tam jsme měli možnost zkusit si splnit OP zapalování ohňů, jedinému Vrabčákovi se to povedlo. Největší problém byl sehnat chrástí, jelikož jsme byli převážně v listnatém lese, a nejbližší jehličnan byla borovice 300 m daleko. Pak jsme si společně opekli špekáčky a pořádně se najedli. O půl čtvrté jsme se vydali na cestu na vlak do Velkých Losin a začali jsme hrát smradlavou berušku (smraďocha, jen na kolíčku byla beruška), která pak zůstala mně 😊. A párkrát jsme měli i poplach.

Vlak nám jel kolem čtvrt na pět a předtím, než jsme nastoupili, nám Eddie rozdala papíry s abecedou. My měli za úkol ke každému písmenu vypsát jednu věc, co

uvidíme z vlaku. Byli jsme rozděleni na tři dvojice a jednu trojici. Zpět na nádraží do Zábřeha jsme se dostali kolem tříčtvrtě na pět, kde jsme se rozloučili kmenovým pokřikem, rozdali jsme si říjnovou javorovou nažku a vydali se domů.

Sg. Čivava

SETKÁNÍ ADEPTŮ OHNIVECKÉHO A WAGAMEDSKÉHO KURZU

19.-21. ŘÍJNA 2021

Uplynul přesně měsíc od chvíle, kdy v předvečer 114. šavanského sněmu adeпти pěti kmenů vyslyšeli svolávání bibagedovy čančegy a přijali u zahajovacího ohně výzvy letošního ohnivecko-wagamedského kurzu. Jiskra, kterou v jejich srdcích zahajovací oheň rodmýchal, i nadále doutnala a bylo na nás, starých šamanech a wagamedech, abychom ji rodmýchali v plápolající oheň, v jehož záři najdou smysl svého snažení a motivaci pro zdárné absolvování celého kurzu.

Je zamračený páteční večer a ke klubovně v Lanškrouně přivážím šavanskou náčelnici a spoustu materiálů pro víkendové setkání a zdravím se s přítomnými. Před klubovnou čekají na její předání dva stále ještě oddělené hloučky, které zatím neměly možnost se blíže poznat a přirozeně splynout v jeden, ale začíná se mě zmocňovat jistota, že to půjde, že se nám i přes rozmary opět silící nevímkolikáté covidové vlny opravdu podaří uskutečnit něco, co bylo v několika posledních letech téměř nemyslitelné. Po vyložení nákladu nabírám opět směr Zvole, abychom se šamany TUVANAKHOU a WAKIŠAKOU doladili několik posledních detailů, neboť společné setkání pěti kmenů ze Zábřeha, Příbrami a Prahy přece jen vyžaduje nějakou tu přípravu....

Střih, sobotní ráno, v klubovně Na Větru se zdraví šamani SOEWAH, TUVANAKHA, WAKIŠAKA, WAČINTONKA, WATOKNAPA, TAWASUTA a wagamedi AJAGU, HANTEWIN, ČANTEPI a TOKAWIČA, aby za pár chvil spolu ve všem adepty letošního kurzu slavnostním obřadem oficiálně zahájili společné setkání. Šamanský bubínek, slavnostní roucha obřadníků, posvátná dýmka, symbolický oheň a proslovy šesti bájných bytostí midewiwinské historie spolu s indiánskými oděvy zúčastněných – to vše dodalo této slavnostní chvíli náležitou důstojnost a patřičnou atmosféru.

Po zbytek soboty už čekal na nové adepty náročný program, v němž se střídaly přednášky, společné workshopy a praktické ukázky s oddychovými aktivitami a hrami venku za klubovnou a konzumací výtobytků kuchyně, o jejíž chod se takřka profesionálně starala HANTEWIN – michelinské restaurace bledly závistí!

Objem nových vědomostí a poznatků byl opravdu velký, ale program, na kterém se podíleli všichni jmenovaní šamani a wagamedi, byl sestaven tak, aby účastníky kurzu bavil a „vtáhnul do děje“ a aby neprchli z klubovny vyděšení a uondání suchou nalivárnou nicneříkajících pouček a cizích pojmů. Pádým důkazem jejich nepolevujícího zaujetí byl živý zájem o poslední sobotní téma, které končilo po deváté hodině večerní a kterým byly ukázky různých netradičních způsobů rozdělávání ohně tzv. „čistým způsobem“. Hlavně díky poctivé přípravě všech pomůcek ze strany ksigudanských šamanů TUWANAKHY a WAKIŠAKY jsme mohli předvést nejen „tradiční“ tření dřev za pomoci luku nebo křesání ocílkou, ale také bambusovou ohňovou pilu, ohňový píst, irokézskou ohňovou pumpu, ohňový pluh, tření dřev jen s pomocí rukou nebo ohňový řemen. Většina přítomných viděla zvláště ty méně tradiční způsoby na vlastní oči vůbec poprvé a je jen škoda, že z důvodu pokročilého času a přesunutí této aktivity do vnitřních prostor si je také nemohla vlastnoručně vyzkoušet. Ale nebojte se, tato šance se vám v průběhu kurzu ještě naskytne 😊 Zbytek večera se nesl ve znamení zpěvu indiánských písní za doprovodu bubínku a také těch tradičních při kytaře.

Také část nedělního dopoledne byla věnována ohniveckým tématům, ale pak už bylo třeba vše sbalit, uklidit klubovnu a včas vyrazit na vlak. Tentokrát už ne v hloučcích oddělených dle kmenů, ale v promíchané skupině adeptů, kteří odjíždějí spokojení a „ochytřeni“. Ještě možná neví, ale rozhodně už tuší, nakouknuli za oponu a možná už teď přemýšlí, co vše je čeká při dalších setkáních. Bude toho ještě mnoho, přátelé, ale nemáte se čeho bát! Ukázali jste nám, že naše snaha a úsilí, které jsme do uspořádání tohoto setkání vložili, rozhodně nebyly marné, a že všech pět kmenů vyslalo na kurz adepty, v jejichž silách a schopnostech je mnohé. Byla to radost i pro nás, to mi věřte! Tak na viděnou opět příště!

šaman TAWASUTA

VÁNOČNÍ TVOŘENÍ

20. LISTOPADU 2021

Když jsem dorazila do Zvole, u brány čekal IQ a Morče, kteří mě automaticky poslali nahoru. Dole v sále byla ještě nějaká akce, tak se sem tam stalo, že jsme se potkali i s jinými lidmi. Nahoře už se testovalo a my starší jsme šli s Dredy do další klubovny. Byla to sranda, Bety rozdávala toffifee a my starší jsme nebyli schopni poskládat ani hvězdičku ze špachtlí. Nakonec jsme to poskládali s tím, že to na stromku nějak zapadne. Když jsme se šli najíst ven, tak IQ zase ztratil toasty, ale pak je našel, a Bety se Sasankou se pustili na můj salát. Dělali jsme tam venku trochu bordel, co si budeme, ale byla nám taková zima, že jsme už museli jít nahoru. Ve vyrábění jsme pokračovali zase s Dredy a vyráběli jsme andělky z papíru. No, je to trochu katastrofa, ale to se vsákne. U Kendy jsme dělali baňky ze stužek, normálně ty malé děti to zvládly líp než my. Naštěstí máme Bety, která to s

pomocí tavné pistole zvládla za pár minut a všechno si tím ulehčila. Nejlepší se nám to povedlo u Pídi a to jenom díky tomu, že jsme měli jenom složit domeček z papíru. Za mě tam chybělo pár lidí, ale ti byli na ohniveckém kurzu. Ale jinak jsem si to užila a myslím, že nejsem jediná, kdo by vám tohle řekl.

Boj. Oheň

ČESKO (OPĚT) ZPÍVÁ KOLEDY

Letos se opět pokusíme zapojit do celorepublikové akce, která má naladit všechny, kdo dorazí, na vánoční čas a pohodu.

Přijďte si s námi zazpívat, nebo si nás třeba jen poslechnout a podpořit ve středu 8.12.2021 v 18:00 na tradiční místo před Levandulovou kavárnou. Na kytaru nás bude tradičně doprovázet Kiwi.

Šavani, sraz máme v 16:30 na klubovně, kde si písničky ještě připomeneme, ke kavárně pak půjdeme společně.

Sa. WATOKNAPA

KDYŽ SE ŘEKNE SHAWNEE....

V tomto čísle Kůry bych rád uzavřel naši krátkou rubriku, která si dala za cíl šavanským nováčkům, rodičům a náhodným kolemjdoucím trochu poodhrnout roušku a blíže je seznámit s naším kmenem, jeho vnitřním uspořádáním a jeho základními tradicemi. Kdo jsme a co stálo za indiánskou motivací našeho kmene jsme si tedy osvětlili v předešlých dvou číslech. Stejně jako běžné skautské oddíly i my nabízíme našim členům nejen kamarádství, dobrou partu a spoustu zábavy, ale také se v nich snažíme vybudovat vřelý vztah k přírodě, vštípit jim základy tábornictví a rozvíjet jejich ducha i tělo. Členové těchto oddílů zpravidla plní bobříky či skautské odborky. Jaké motivační prvky tedy využíváme u nás?

Orlí pera & Mistrovství lesní moudrosti

Po vzoru Ernesta Thompsona Setona, který na počátku 20. století založil světové woodcrafterské hnutí, plní členové našeho kmene výzvy, za něž jim jsou na kmenových sněmech po vzoru indiánů udělována orlí pera. Ta jsou rozdělena do čtyř plamenů neboli světél – ochránářství, tábornictví, lesní moudrost a zdatnost a sepsána v tzv. Zápisníku orlích per. Náš Zápisník se však liší

od Setonova, vycházíme z původního Zápisníku hnutí Midewiwin, které jsme si v této rubrice přiblížili v minulém čísle. Za téměř 40 let existence Midewiwinu však tento Zápisník prošel v jednotlivých kmenech hned několika aktualizacemi, a tak dnes každý kmen nabízí svým členům svůj specifický. Základní kostra však zůstává obdobná – každé světlo nabízí zájemcům o plnění těchto výzev desítky orlích per, které jsou dále rozčleněny do jednotlivých oborů. Získaná orlí pera jsou důkazem osvojení si znalostí či dovedností v daném oboru a vedou členy kmene stále dál a výš při pomyslném stoupání na Setonovu „Horu“. Jak daleko kdo po této cestě došel, ukazují získané základní hodnoty a šlechtické stupně. Vedle orlích per, která jsou zaměřena na jednu konkrétní znalost či dovednost

(např. poznávání ptáků dle hnízda, skok do dálky či znalost určeného počtu uzlů), obsahuje Zápisník i tzv. Mistrovství lesní moudrosti – soubory vícero podmínek z určitého oboru, z nichž musí člen kmene pro získání mistrovství splnit předepsaný počet podmínek dle svého věku. Odměnou je uznání tohoto Mistrovství (např. Atlet, Hvězdář, Táborový kuchař apod.) na kmenovém sněmu.

A co by to bylo za motivaci, kdybychom neměli možnost porovnat své dosažené úspěchy s ostatními členy kmene? K tomuto účelu slouží tzv. Slavné třináctky – kmenové či mezikmenové žebříčky třinácti nejúspěšnějších „plničů“ orlich per a mistrovství lesní moudrosti.

OP a Mistrovství však nejsou jedinými poctami v midewiwinských kmenech. Za mnohé roky existence se v nich vytvořily další a další tradice. Rád bych zde blížě zmínil dvě, které nejspíše nebudou tak zcela známé ani mnohým současným členům. Kdo ví, třeba tento článek některým z nich ukáže, jak blízko jsou jejich splnění, a popostrčí je v jejich snaze tuto poctu získat.

Hrdina kmene

Pravidla této pocty byla dle vzoru Neskenonu sestavena v roce 1992 a říkají, že tento titul je určen členům **mladším 18 let** a aby jej získali a mohli být zapsaní na tzv. Štít slávy, musí splnit jakýchkoli **6 podmínek** z níže uvedených:

1. Vykona oheň Vigilií a získá lesní jméno.
2. Zvítězí alespoň jednou v měsíčním bodování – javorové nažce.
3. Získá šlechtický titul Sagamor.
4. Nejméně dva roky působí ve funkci rodového rádce.
5. Zúčastnil se 4 letních táborů kmene.
6. Je 3 roky bojovníkem kmene.
7. Získá titul Absolutní stovkař – 100% docházka po celý rok.
8. Po úspěšném absolvování ohniveckého kurzu se stane ohnivcem kmene.

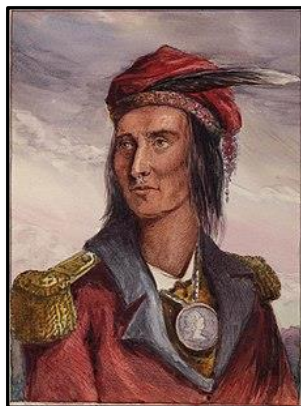

9. Získá titul Muž sněmu.
10. Získá celotáborovu poctu Jediný šíp.
11. Získá vítězství v mezioddílové uzlařské regatě nebo vyhraje celokmenové mistrovství v uzlování (Ioyakaske).

Tento titul je po splnění požadovaného počtu podmínek udělen na sněmu náčelníkem kmene. Za celou dobu existence Shawnee byl tento titul udělen Sokolovi, Andělovi (pozdější WABLAUTANAGA), Agitanovi (in memoriam), Číňanovi, Mimi, Tangywajovi, Mauglímu, Mlčímovi a Dráčkovi. A co dnešní Šavani? 😊 Přibude na Štítu slávy nějaké nové jméno?

Tekumsehův štít

První písemná zmínka o této tradici je z jara 2001. Na Tekumsehův štít, jehož název odkazuje na velkého náčelníka kmene Šavanů (viz obr. vpravo), mohou být zapsáni členové kmene, kteří jsou **starší 18 let** a podaří se jim splnit jakýchkoli **6 z následujících jedenácti podmínek**:

1. Je 7 let bojovníkem kmene.
2. Zúčastnil se 5 letních táborů kmene, alespoň na 2 z nich pak byl členem vedení.
3. 3 roky aktivně vykonává funkce v náčelnictvu nebo v Radě Orlich per.
4. Stane se šlechticem Lesní moudrosti s titulem Sachem, ale na cestě k vrcholu hory se nezastaví a kráčí tak daleko, že získá alespoň 100 Orlich per a 6 Mistrovství.
5. Vykoná oheň Vigilií a získá Lesní jméno.
6. Stane se Wagamedem kmene a bude nejméně 2 roky působit v Radě Orlich per v této hodnosti.
7. Na základě své dlouhodobé činnosti je mu udělen alespoň 3. stupeň Březového lístku.
8. Absolvoval 2 zimní tábory.
9. Nejméně po dobu 1 roku vedl dlouhodobou soutěž nebo akci (celoroční hra, letní tábor, zimní tábor, Šavanská družinová liga, šéfredaktor Březové

kůry), nebo alespoň 5x vedl některou z tradičních akcí kmene (sněm, vánoční besídka, táborák s rodiči, bitva o Velkou Kanawhu).

10. Získá titul Muž sněmu.
11. 3 roky je pravidelným přispěvatelem Březové kůry.

Tuto poctu získali např. MIČKINIKWA, WYOMING, WABLAUTANAGA, Míša (pozdější TATEYOPAH) nebo Rendy (pozdější WAOPE) a další.

Již samotný zisk některé z těchto dvou poct je pro člena kmene velkým důvodem k hrdosti a pro ostatní důkazem, že jeho přínos kmeni je výjimečný. Opravdu není mnoho těch, kterým se to podařilo.

Pro „držitele“ Tekumsehova štítu je zde však ještě jedna „odměna“ – není-li dosud nositelem lesního jména např. po úspěšném zakončení wagamedského kurzu a absolvování ohně

vigílií, vydobýde si spolu s touto poctou i možnost být na vigílie šamanem vyslán a lesní jméno získat!

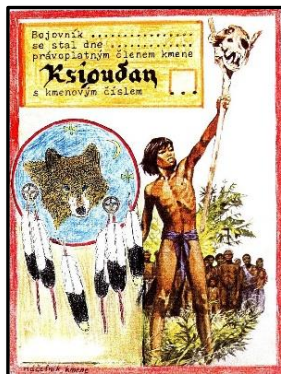
V historii Shawnee se objevilo mnoho tradic, které povětšinou vycházely z tradic Midé (potažmo Neskenonu) - volba bojovníka, který má největší přínos pro hladký chod tábora (je poctěn titulem Jediný šíp), sněmovní soupeření v rozličných dovednostech o čtyři skalpy světových stran a putovní roucho, titul muž/žena sněmu, vnitrokmenové turnaje o korálkovanou lakrosku, kmenová heraldika atd. Některé tradice zanikly, jiné se udržely, pár jich časem přibylo. Kmen zkrátka žije. Vždyť obřady, tradice a jejich praktikování, to vše je naplněním jedné ze zásad, které pro své následníky definoval samotný E.T.Seton – mám na mysli zásadu Malebnost ve všem! Odlišuje nás od „obyčejných“ oddílů a doufejme, že tomu tak ještě dlouho bude. Nechť náš kmen dlouho kráčí po stezce, kterou si před více než 30 lety vytyčil, máme být na co hrdí, Šavani! Hau.

Sa. TAWASUTA

O OBŘADECH V ČINNOSTI

OHNIVCŮ MIDEWIWINU

Mnohé události v životě bojovníka či dcery kmene jsou významným předělem - první výprava, první tábor, první orlí pero... Je především na Radě Poct, aby se pokusila každou významnou událost ozvláštnit, aby se stala nezapomenutelnou - v Ksigudanu jsme zavedli slavnostní obřad *Přijímání do kmene*, který jsme převzali od pražského Neskenonu. Malý bojovník splnil po šesti měsících nováčkovskou zkoušku a požádá šamana o tajný úkol, který je poslední podmínkou pro přijetí do kmene. Pokud se vše podaří, připraví Petaho (ROP) obřad přijetí do kmene.

Nováček v indiánském kroji předstupuje před zavěšený kmenový wampum, pokleká a dává dlaň na wampum. Poté opakuje po náčelníkovi formuli: „*Já ... z kmene ... slavnostně slibuji všem bojovníkům ..., že budu čestným, spolehlivým a věrným členem kmene, jehož posvátné zákony budu vždy dobrovolně zachovávat!*“

Šaman položí obřadní hůlku či pasovací kopí na rameno nováčka a zvolá: *Pohledte bojovníci, náš kruh se opět rozrostl o nového bratra/sestru!* Náčelník poté vezme bojovnickou čelenku a uváže ji okolo čela bojovníka (viz foto vlevo). Poté nový

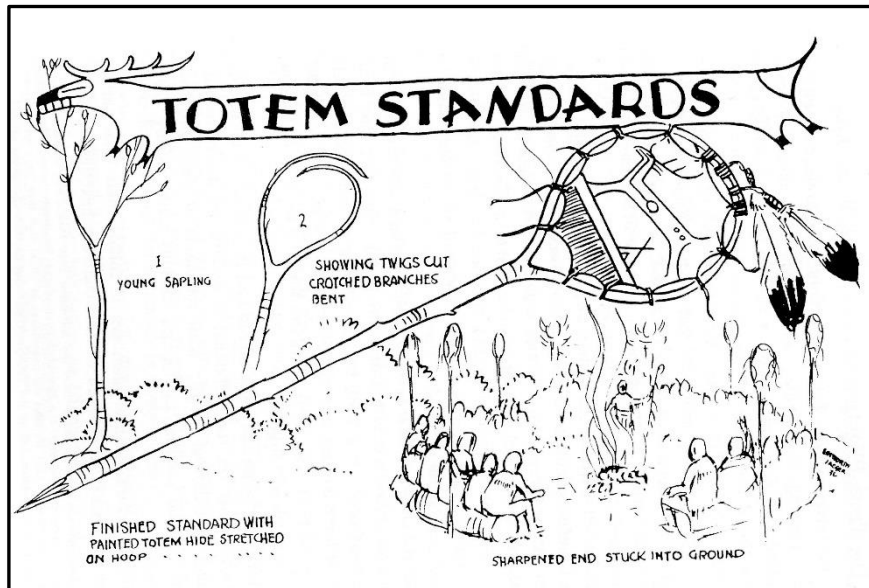
bojovník povstane, obdrží od náčelníka slavnostní dekret se svým kmenovým číslem (horní foto vpravo) a všichni bojovníci mu mohou podat ruku, zvolat wašté, hau apod.

Osobní totemová hůl

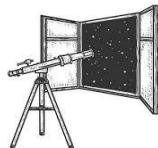
O této holi píše woodcrafter a malíř Ellsworth Jaeger v časopise *The Totem Board* 6/1933. Roku 1997 jsem si hůl zhotovil z čerstvého jasanového prutu. Horní část jsem zahrnul do velkého oka, které tvoří zároveň rám štítu. Aby oko drželo, prut jsem oloupal a lýko z něj použil jako omotávku, která drží rám oka pohromadě. Samotný štít tvoří vyčištěná jelení kožešina, na jejíž hladkou stranu jsem namaloval osobní znaky. Štít lze poté ozdobit pery dravce, koňskými žíněmi atd. Spodní stranu prutu nožem či sekerou osekejte do špice, aby se dal zarazit před vaše týpí či za vaše sedátko ve sněmovním kruhu.

Sa. TUWANAKHA

HISTORICKÉ OKÉNKO

OBĚŤ NEJVYŠŠÍ....

Z důvodu zahraničního pobytu pravidelného přispěvatele této rubriky (Имну, Шлем привет заснеженной матушке России!) jsem si z moci přináležející šéfredaktorské sesli „historické okénko“ protentokrát svévolně přivlastnil, abych jeho čtenáře nepřipravil o pravidelný vhled do historie. Měsíc listopad je pro obyvatele českých končin jistě spojen především s událostmi známými pod pojmem Sametová revoluce. O té jste jistě slyšeli dost ve škole i doma od svých rodičů. Pojďme se však vrátit o pár desítek let nazpět a připomeňme si jméno, které s těmito událostmi tak trochu souvisí. A pro nás Zábřežáky, Zvoláky a Hrabováky (ahoj, Čivi 😊) není vlastně ani tak vzdálené....

Není to zase tak dávno, co jsme se v rámci svých výprav vydali na cyklojízdu Litovelským Pomoravím. Pozůstatky lužního lesa poskytují v parném létě svým návštěvníkům příjemný stín a celkem pravidelně také obtěžující mračna pískajících komárů. Přesto však stojí za to se sem vydat a jsou-li vedra nesnesitelná a stín stromů již není dostatečnou ochranou, postačí zhruba na půli cesty mezi Olomoucí a Litovlí malá odbočka k obci Náklo a můžete se zchladit v čisté vodě v tamním „bagru“, nebo chcete-li pískovně. Hnedle u ní se nachází malá obec Lhota nad Moravou a v ní se v č.p. 34 poslední den roku 1914 rodičům

Anny a Štěpána Opletalových coby osmý potomek narodil chlapec, kterému dali rodiče jméno Jan. Rodina byla velmi chudá, nadto se na evropském kontinentu do stále obludnějších rozměrů rozrůstal konflikt, který poté vešel do dějin jako tzv. 1. světová válka. Do armády musel narukovat i Janův otec a dva z jeho starších bratrů, z nichž jeden v ní dokonce padl.

Jan se odmala snažil rodině vypomáhat s obživou, a tak tu pomáhal při žních, jindy v lese, někdy také při těžbě písku z nedaleké Moravy. Při tom všem byl prý náruživý sportovec – hrál fotbal, plaval, cvičil v Sokole a rád také rybařil. Po dokončení obecné a měšťanské školy jej rodiče

chtěli dát do učení do Sigmundovy továrny, ale učitelé v něm viděli nadaného studenta a umluvili rodiče, aby Jana přihlásili na reálné gymnázium v Litovli. Tam poté vynikal jak ve studiu, tak ve sportu – věnoval se lehké atletice, gymnastice a hrál úspěšně ve školním házenkářském družstvu.

Také v době studia na gymnáziu (viz foto) se projevovala jeho přirozená ušlechtilost, neváhal prý kdykoli vyrazit na pomoc utiskovanému spolužákovi, nesnášel povyšování silnějších nad slabšími nebo bohatších nad chudšími a jeho okolí si jej pro tuto vlastnost vážilo. Do konce „schyta“ dvojku z cho-

vání na vysvědčení, když se postavil učiteli, který si zasedl na jednu chudší dívku.

Na litovelském gymnáziu Jan Opletal odmaturoval v roce 1934 s dvaceti jedničkami a jednou dvojkou z němčiny. Velmi toužil po pokračování studia na medicíně, nejlépe v zahraničí, aby mohl nabyté znalosti a zkušenosti uplatnit ve prospěch svého národa, zajímal se o chemii a biochemii a mezi jeho vzory patřil francouzský mikrobiolog a imunolog Louis Pasteur. Ke studiu na medicíně se však nedostal z finančních důvodů, rodiče si zkrátka takovou školu dovolit nemohli.

Nastoupil tedy na základní vojenskou službu a díky maturitě byl přidělen do školy pro důstojníky v Hranicích. S poměry na škole však spokojen nebyl, tamní povyšování se důstojníků nad obyčejné vojáky nesl nelibě a školu tak dobrovolně opustil s hodností pouhého četaře a byl přeložen na Slovensko do Brezna. Zde se pro změnu zastával vojáků maďarské národnosti, a proto byl „uklizen“ do Prahy, kde sloužil jako desátník jezdeckého pluku a nechal se tu zapsat ke studiu francouzštiny a věnoval se také angličtině a španělštině. Spolužáci mu poradili, aby se přihlásil na Hlávkovu kolej, kterou mecenáš Josef Hlávka založil roku 1904 právě pro české studenty s vynikajícími výsledky pocházející z chudých poměrů – přesně takovým typem studenta Jan Opletal byl! Ihned po skončení vojenské služby se tedy v roce 1936 zapisuje na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy a žádá o přijetí do Hlávkovy koleje. Na přímluvu doktora z Nákla Mudr. Františka Straky je mu vyhověno a vrhá se s vervou do studia. Brzy ukáže, že mezi nadané studenty opravdu patří, všemi mediky obávanou zkoušku z anatomie skládá hned po druhém semestru, tedy po prvním roce studia! Nedostatek českých

skript pro zkoušku z fyziologie jej vede k tomu, že překládá anglické a francouzské knihy do češtiny a mezi spolužáky zanedlouho kolují provizorní skripta vytvořená Janem Opletalem.

Další roky studia Janovi nečiní žádný problém a zdá se, že je před ním zářná budoucnost úspěšného lékaře a vědce. Osud má však jiné plány....

15. března 1939 vtrhne na naše území německá armáda a začíná okupace, část světa stále doufá, že zabráním Sudet se Hitlerovy choutky nasytí a okleštěné Československo bude jedinou obětí. 1. září téhož roku však přepadením Polska začíná 2. světová válka. Výročí založení našeho státu 28. října se tak v roce 1939 stává mohutnou celonárodní demonstrací proti postupu nacistického Německa a do ulic vyráží po celém protektorátu tisíce a tisíce demonstrantů (v Praze údajně až 100 tisíc!). Samozřejmě při nich dochází ke střetům s německými nacisty a bohužel i českými policisty, kteří neváhají použít střelných zbraní. Jedné z demonstrací se účastnil i Jan Opletal. Průvod demonstrantů byl vytlačen od Karlova náměstí a couval Žitnou ulicí. Kousek od křižovatky s ulicí Ve Smečkách však zaznělo několik výstřelů. K zemi padl ihned mrtev dvaadvacetiletý dělník Václav Sedláček, zasažen do břicha byl i Jan Opletal. Byl dopraven do nedaleké nemocnice na Karlově náměstí (dnes Všeobecná fakultní nemocnice), kde byl ihned operován lékařem Arnoldem Jiráskem a při operaci vyšlo najevo, že bylo prostřeleno tlusté i tenké střevo. I přes včasný zásah a veškerou péči se pacientův stav průběžně zhoršoval, léčbě nepříspělo ani Janovo odmítání potravy, prý z obav, že se jej někdo pokusí otrávit. Dva týdny po demonstraci 11. listopadu 1939 v nemocnici umírá na zánět pobřišnice.

Zatímco pohřeb druhé oběti nešťastné demonstrace Václava Sedláčka se nacistům podařilo utajit a nesmělo se o něm psát ani v novinách, Opletalova pohřbu (viz foto) se v Praze 15. listopadu se účastnily tisíce lidí a stal se další

masovou demonstrací. Rodina a nejbližší kamarádi vzápětí odjeli narychlo do rodné Lhoty, kde proběhl běžný pohřeb za bedlivého dozoru agentů německé tajné policie – nechvalně známého Gestapa. Na jeho hrobě na nákelském

hřbitově stojí tento epitaf: „Padl jsem první pod úderem temna. Zvedněte mou pochodeň svobody a ducha a neste ji hořící do celého světa. To pro čest lidství.“

Studenti, kteří se ze Lhoty poté vrátili do Prahy, zde byli většinou zatčeni a v důsledku nepokojů došlo 17. listopadu na základě vyhlášky samotného říšského protektora von Neuratha k uzavření českých vysokých škol, devět studentů bylo popraveno (Jan Černý, Josef Adamec, Bedřich Koula,

Josef Matoušek, Václav Šafránek, Jaroslav Klíma, František Skorkovský, Marek Frauwirth a Jan Wienert) a na dvanáct set jich bylo deportováno do koncentračního tábora Sachsenhausen. O dva roky později byl tento den v Londýně vyhlášen jako Mezinárodní den studentstva.

Na paměť Jana Opletala nese litovelské gymnázium od r. 1945 jeho jméno (jeli jsme kolem něj na cyklovýpravě Pomoravím a nedaleko něj pořídili fotku Šavanů kroužících po malém kruhovém objezdu), v Nákle stojí jeho pomník a nedaleko hlavního nádraží v Praze najdete (jako v řadě jiných českých měst) Opletalovu ulici. Univerzita Karlova mu udělila roku 1945 in memoriam titul MUDr., kterého bohužel nemohl dosáhnout řádným ukončením studia za svého života....

O padesát let později – 17. listopadu 1989 – se v Praze konala vzpomínková akce na uzavření českých vysokých škol, byla zde uctěna památka Jana Opletala, následně však tato studentská akce přerostla v demonstraci proti tehdejší situaci. Těch se toho roku konalo již několik a to nejen v samotné Praze, tato však byla onou jiskrou, která zažehla známou Sametovou revoluci. Dav došel z Albertova až na Národní třídu, kde se setkal s kordonem policistů zásahových jednotek, kteří proti němu velmi tvrdě zasáhli. Toto násilí zvedlo velkou vlnu nesouhlasu nejen mezi samotnými studenty, jejich rodiči a učiteli, ale odpor se v podobě stávek přelil do divadel mezi herce, protestní stávky organizovali také dělníci továren a tehdejší ilegální opozice ustavila u nás hnutí OF (Občanské fórum) a na Slovensku VPN (Verejnost proti násilii). Ale to už je jiný příběh, na jehož začátku tak trochu stál jeden nadějný student pocházející z našeho kraje....

Zdroj: skas.fce.vutbr.cz, cs.wikipedia.org

Sa. TAWASUTA

OHLÉDNUTÍ ZA KEŇOU II.

V první části Ohlednutí za Keňou jsem vám přiblížila, jak jsem se vlastně do Keni dostala a představila Centrum Narovinu, které právě v Keni působí. A tentokrát vám prozradím, co jsem dělala, když jsem měla volno.

Rusinga Island je opravdu kouzelné místo. Nejen, že je tam spousta skvělých a srdečných lidí, ale také spousta krásných míst. Často jsme chodili na procházky k Viktoriinu jezeru, které celý ostrov obklopuje a je taky hlavní obživou pro většinu obyvatel Rusingy. Asi jsem ještě nezmínila, že v Keni je přes 40 kmenů, přičemž každý má svůj jazyk, odlišné zvyky a také svůj tradiční způsob obživy. No a kmen Luo, který na Rusinze převažuje, je známý právě pro rybaření. Dává to smysl, když má největší jezero v Africe hned za humny. A úplně nejhezčí je koukat na Viktorku v noci – jezero se rázem promění ve město s tisícem světel – rybáři totiž vyplouvají na vodu zejména v noci a svítí si lucerničkami a to je potom podívaná. No a místní se nás samozřejmě snažili napálit, jestli jsme si všimli toho města, co v noci tak svítí. A také tam žije jedno nebezpečné stvoření, které můžete v noci potkat anebo aspoň slyšet, když máte zrovna štěstí... a tím není nikdo jiný než... HIPPOPOTAMUS neboli hroch. Jak už jsem řekla, zvíře je to nebezpečné, místní je moc nemají rádi, protože jim spásají úrodu a v minulosti

už i napadli člověka. Ale slyšet je za oknem je zážitek, to vám povím.

No, ale zpátky k výletům... když jsme měli volno, byli jsme na návštěvě u Desline (viz foto), jedné z vychovatelek v sirotčinci, ta pro nás připravila hotovou hostinu, no ještě teď se mi sbíhají sliny, a při té příležitosti jsme také navštívili muslimskou mešitu. Islám je v Keni druhé nejrozšířenější náboženství (po křesťanství) a byla to zajímavá zkušenost. Oproti křesťanským mším je rozdíl v tom, že se muži i ženy modlí odděleně, přičemž kázání probíhá v mužské části a ženy tedy

kazatele pouze slyší. Muslimové se modlí až pětkrát denně, přičemž k modlení je vyzývá muezzin (vyvolávač). Dále musí být ženy zahaleny tak, aby byly odhalené pouze oči – tak, jako my na obrázku vpravo.

Většina dětí ze sirotčince je ale křesťanského vyznání, takže častěji jsme chodili na

mše do protestantského kostela, který je typický takzvanými gospely (velmi energické náboženské písně spojené s tancem). A to vám byl nával energie, všichni tančili, tleskali, zpívali a modlili se k Bohu. Bylo to opravdu krásné. Jednou

jsme taky navštívili katolický kostel, kde se mše velmi podobala jako těm u nás, ale opět se zpívalo a tančilo.

Na západy slunce jsem chodila do Rusinga Lodge, kde jsou krásné (a taky pěkně drahé) apartmány a soukromá pláž. Cítíte se tam jako u moře, až na to, že koupat se tam není úplně bezpečné. Ve vodě se totiž vyskytuje bakterie schistosomóza, která způsobuje cirhózu jater, a tu jsem si úplně odvézt nechtěla. Ale místní si myslí, že se jedná o pověru, takže si v jezeře perou prádlo, nosí vodu na vaření (na hlavě samozřejmě) a taky se tam koupou, což znamená, že tam potkáte spoustu naháčů 😊

Místní rybáři nás taky jednoho dne vzali na výlet motorovým člunem na tzv. ptačí ostrov, kde jsou opravdu velká hejna rozmanitých ptáků a spousta druhů rostlin,

bude to asi tím, že není obydlený a turistů do těchto končin taky moc nezavítá. No ale nebylo by to dobrodružo, kdyby nás na cestě zpět nechytila pěkná bouřka. V hlavách se nám vynořovaly katastrofické scénáře a rybáři se jen smáli, není to pro ně nic neobvyklého. No, přežili jsme všichni a trocha adrenalinu ještě nikomu neuškodila...

Na závěr přidávám ještě dva obrázky se svými „svěřenci“. Na prvním jsme zachyceni cestou do kostela, na druhém v mauzoleu Thomase Josepha Odhiamba Mboyi, státníka, který byl jedním z otců zakladatelů Keni a zemřel po atentátu ve svých 38 letech.

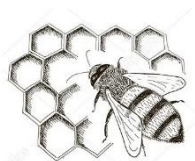

Ale tím můj keňský příběh nekončí... po měsíci dobrovolnictví jsme si ještě s Terkou (slečnou, která tam byla se mnou) udělaly malou dovolenou a přeletěly do Mombasy k moři, ale o tom vám povyprávím zase v příštím čísle....

Sg. Eddie

VČELAŘSKÝ ROK

Zima klepe na dveře i na letáky úlů. Pro včelaře začíná kritické období, které rozhodne o jeho rozpoložení v době jarního rozpuku. Najde při jarním oteplení své úly pulsující živým letovým provozem, anebo jejich obyvatelky zimu nepřežijí? Již jsme si v této rubrice v minulých číslech řekli, co pro onu první variantu může (či spíše musí) každý včelař udělat. Jednak včas a řádně zakrmit svá včelstva, aby měla vytvořené dostatečné zimní zásoby, jednak co nejvíce zabezpečit své úly před vstupem nezvaných návštěvníků (malí hlodavci či nálety sršňů nebo vos) a jednak opět řádně a včas přeléčit svá včelstva proti varoáze či jiným chorobám.

Včelám nyní již zásoby nedodáme, na to byl čas v průběhu srpna a v těchto chvílích už je dodaný cukr přeměněný na glycidové zásoby a ty jsou zavíčkovány a včelky už na nich hodují. Aby na nich nehodovali i parazité, byla do česek úlů dodána zábrana a je teď jen na obyvatelkách úlů, aby si pohlídky odvážnou vosu, která se do hnízda vydá na lup. Přeléčení formidolem (kyselinou mravenčí) probíhalo za teplejších dní koncem léta. O tom všem jsme si už psali v předešlých číslech Kůry. Nyní s příchodem dnů chladnějších nadešel čas na důkladnější přeléčení s pomocí fumigace (kouř obsahující léčivo) anebo vhnání aerosolu. O této léčbě jsme se jen krátce zmínili v zářijovém čísle. Pojdme se na ni teď podívat blíže.

O co se vlastně jedná? Postup můžete vidět na přiložených obrázcích. Do úlu je vpraven aerosol, který může proniknout i do vnitřku již vytvořeného chomáče, který včely za nynějších chladných dnů a nocí kvůli lepšímu hospodaření s teplem mají vytvořené a rozvolňují ho jen při nadálém oteplení. Co to ale vůbec ten aerosol je? Je to vlastně mlha, tedy drobkové kapičky kapaliny vznášející se vzduchem. Tento aerosol je s pomocí kompresoru a

vyvíječe vytvořen z namíchané směsi léčivého přípravku varidol a vody nebo acetonu, vzápětí je tato vzniklá mlha hadicí po určenou dobu vhnána přes česno do úlu, který je poté na půl hodiny utěsněn, aby jej včely cíleně neodvětraly. Včelám totiž tato směs nijak příjemná není, nicméně při dodržení

návodu při jejím namíchání pro ně škodlivá není. Naopak se osudnou stane pro roztoče varroa destructor, česky kleštík včelí, který parazituje na včele a při přemnožení dokáže včelstvo tak oslabit, že to pak v důsledku jeho působení kolabuje a vymírá. Je-li při léčbě tento roztoč vpraveným přípravkem zasažen, odpadne ze včely na

dno úlu, na které včelař předem nachystal plastovou bílou podložku. Mrtvolky drobných roztočů by měl druhý den po léčení na podložkách vytažených z úlů včelař zhruba spočítat, aby zjistil, jak moc bylo včelstvo namnoženými parazity zasaženo. Zpravidla se jedná o desítky až stovky jedinců a v takovém případě je více než vhodné po dvou týdnech stejný léčebný postup zopakovat. Pokud jsme léčili úspěšně (dobře namíchaná směs, dostatečně utěsněný úl, dodržené časování při „foukání“ aerosolu a uzavření úlu), bývá po druhém přeléčení počet roztočů na podložce znatelně menší, mělo by se jednat již jen o jednotky kusů, ideálně je úl od roztočů vyčištěn úplně. Po tomto druhém přeléčení by měl včelař bílé podložky zcela očistit a vrátit je na měsíc do úlu. Po uplynutí této lhůty musí být z podložek odebrána měl (spad, který je tvořen drobnými částicemi vosku vzniklými při spotřebovávání zavíčkovaných zásob, mrtvolkami včel a případně mrtvými jedinci varroa destructor), měl musí být vzápětí opatrně vysušena při pokojové teplotě, očištěna o mrtvolky včel a do 15. ledna odevzdána místní organizaci včelařského svazu ke kontrole na přítomnost varoázy. V případě zasažení svaz nařídí další léčení, aby nedošlo k propuknutí varoázy a zamoření ostatních včelstev v okolí. Jak vidíte, jedná se o nekonečný boj, ale každý svědomitý včelař ví, že veškeré toto úsilí je nezbytné a jen díky němu se může těšit, že se na jaře bude moci u svých úlů rozplývat nad čilým provozem na letácích svých úlů. Už aby to tu bylo! 😊

Sa. TAWASUTA

ZEMĚ NA ZÁDECH ŽELVY

Dříve než vznikla Země, byla všude samá voda. Rozprostírala se, kam až oko dohlédlo. Na vodě byli ptáci a plavali v ní sem a tam různí živočichové. Daleko nad vodou v mracích byla Nebeská země. V Nebeské zemi rostl veliký překrásný strom. Měl čtyři bílé kořeny, které se rozpínaly do čtyř posvátných stran, a v jeho větvích rostly všechny druhy ovoce a květin.

V Nebeské zemi vládl pranáčelník. Jeho mladá žena čekala dítě. Jedné noci měla sen. Viděla Velký strom vyvrácený. Příští ráno o tom vyprávěla manželovi.

Když své vyprávění skončila, manžel pokýval hlavou. „Má ženo,“ řekl, „jsem moc smutný, že jsi měla takový sen. Je jasné, že je to velmi významný sen a naším zvykem je, že když má někdo tak významný sen, musíme učinit vše, aby se uskutečnil. Musíme Velký strom povalit.“

Nato náčelník svolal mladé muže a přikázal jim, aby strom vyvrátili. Avšak kořeny stromu byly tak hluboké a pevné, že jím nemohli pohnout. Nakonec přišel ke stromu sám náčelník. Rukama objal kmen, pokrčil se v kolenou a pak se napřímil. Konečně jedním velkým trhnutím vytáhl strom ze země a položil jej stranou. Tam, kde kořeny stromu vedly hluboko do nitra Nebeské země, zela nyní veliká díra. Náčelníkova manželka přišla těsně k díře a zatímco se přidržovala větví Velkého stromu, aby udržela rovnováhu, naklonila se a dívala se dolů. Zdálo se jí, že tam dole něco vidí. Hluboko dole se něco třpytilo jako voda. Naklonila se ještě více, aby viděla lépe. A jak se nakláněla, ztratila rovnováhu a začala padat do díry. Ruka se jí smekla na konci větve a zůstalo v ní plno semen. Žena padala dolů, dolů, dolů, dolů.

Hluboko dole ve vodách, ptáci a zvířata vzhledli vzhůru.

„Někdo sem padá z nebe,“ řekl jeden z ptáků.

„Musíme něco udělat, abychom mu pomohli,“ řekl jiný.

Poté dvě labutě vzlétly vzhůru. Zachytily ženu padající z nebes mezi svá široká křídla a pomalu ji snašely dolů k vodní hladině, odkud vše pozorovali ptáci a zvířata.

„Není jako my,“ řeklo jedno zvířátko. „Hleďte nemá plovací blány na nohou. Nemyslím, že by mohla žít ve vodě.“

„Copak uděláme?“ ptal se jiný vodní živočich.

„Já to vím,“ řekl kterýsi z vodních ptáků. „Slyšel jsem, že hluboko pod vodami je Země. Když se ponoříme dolů a vyneseme Zemi nahoru, bude mít místo k přebývání.“

Tak se ostatní ptáci a živočichové rozhodli, že vynesou Zemi vzhůru. Pokoušeli se o to jeden po druhém.

Podle pověsti se první potopila kachna. Plavala a nořila se stále více dolů, hlouběji pod hladinu, avšak dna dosáhnout nemohla, a tak vyplavala zase zpět. Pak se o to pokusil bobr. Dostal se dokonce ještě hlouběji, tak hluboko, že vše bylo temné, ale dna také nedosáhl. Potáplice to zkoušela, svými silnými křídly dělala tempa. Byla pod vodou dlouho, předlouho, ale ani jí se nepodařilo vynést Zemi vzhůru. Brzy se zdálo, že to již zkusili všichni a nikdo neuspěl. Tu se však ozval slabý hlásek: „Já přinesu Zemi nahoru, i kdybych při tom měla zemřít.“

Vzhlédli, aby se podívali, kdo to mluvil. Byla to malá mořská ondatra. Ponořila se a plavala a plavala. Nebyla ani tak silná, ani tak rychlá jako jiní, ale nechybělo jí odhodlání. Doplavala tak daleko, že vše bylo temné, a přece plavala hlouběji a hlouběji. Konečně, právě když začala ztrácet vědomí, natáhla svou malou tlapku a dosáhla na dno. Sotva se ho dotkla, musela však téměř polomrtvá, plavat vzhůru.

Když ostatní zvířátka viděla, jak ondatra doplula k vodní hladině, myslela si, že ani ona neuspěla. Ale pak uviděla její pevně sevřenou pravou tlapku.

„Má Zemi,“ volala zvířata. „Co teď, kam ji dáme?“

„Umístěte ji na moje záda,“ řekl hluboký hlas. Byla to Velká želva, která vyplula z hlubin.

Zvířátka přinesla ondatru k Velké želvě a přitiskla její tlapku na želvina záda. Na želvím krunyři zůstaly až dodnes stopy, které tam tlapka ondatry zanechala. Na zádech želvy ulpěl nepatrný kousíček Země. Téměř okamžitě začal růst a byl stále větší a větší, až se stal celým světem.

Potom dvě labutě snesly ženu z nebes dolů. Ta sestoupila na novou Zemi, otevřela ruku a nechala semena ze své dlaně padat na panenskou půdu. Z těch semen vyrostly stromy a tráva. A to byl počátek života na zemi.

Legenda irokézských Onondagů, z knihy Josepha Bruchaca – „Strážci Země“

ŠATAZPRAS VYČENICHAL....

Pro pěkný denik bych i skály přenášel!

Tento odhodlaný výrok pronesl Morče na závěr výpravy na Bukovku, ale jako naschvál se v okolí zrovna žádná pěkná skalka nenacházela. Alespoň malý suvenýr vlepený ke vkusně vyvedenému zápisu však po letech připomene zážitky z výpravy lépe než několik zhusta popsaných stránek.... Spásný nápad přišel vzápětí – vylisovaný Sýček bude tou pravou náhradou! Zpočátku houževnatý odpor kladebný oporou rodu Sov pomalu slábnul a Sýček se nakonec se svou novou rolí smířil. Správný úchop studuje na fotografii vedlejšího Drozdík, který se vzápětí nechal

Morčetem inspirovat a k témuž účelu si vyhlédl MLčima. Zde se však poněkud přepočítal – MLčím se sice nechal odnést až na nádraží, tam však od zcela vyčerpaného nosiče mlčky odkráčel....

Horská nemoc, to je prevít! Že může být výstup na Bukovku tyčící se v závratné výšce 624 m.n.m. pro organismus netrénovaných jedinců opravdu těžkou zkouškou a v krajních případech může vést až k horolezcům dobře známé horské nemoci, poznala Kachnička takřikajíc na vlastní kůži. Tedy ona ta kůže byla spíše husí, pohled strnulý a končetiny ztuhlé. Zkušené soukmenovci ihned pochopili vážnost situace a nebohou Kachničku snesli do bezpečí nížiny. Na znamení vděku za záchranu milované sestřičky slíbil Drozdík odpracovat na příštím táboře mimořádnou dvoutýdenní službu v kuchyni!

- ŠATAZPRAS -

S PÍSNÍ NA RTU

Buráky (tradicional, český text Jiří Fallada)

1. Když sever válčí s jihem a zem jde do války,
na polích místo bavlny teď rostou bodláky.

Ve stínu u silnice vidím z jihu vojáky,
jak válejí se tam s kvérem a louskají buráky.

Ref.: Hej hou, hej hou, nač chodit do války,
je lepší doma sedět a louskat buráky.

Hej hou, hej hou, nač chodit do války,
je lepší doma sedět a louskat buráky.

2. Plukovník je v sedle, volá Yenkyové jdou,
ale mužstvo stále křičí, že dál už nemohou.

Plukovník se otočí a koukne do dálky,
jak jeho slavná milice teď louská buráky.

Ref.: Hej hou, hej hou, nač chodit....

3. Až tahle válka skončí, a my zas budem žít,
své milenky a ženy pak půjdem políbit.

Až zeptaj se tě "Hrdino, cos dělal za války?"
Já flákal sem se s kvérem a louskal buráky.

Ref.: Hej hou, hej hou, nač chodit....

HRSTKA VTIPŮ

....tentokrát ze světa....

Na oslavě jedné šlechtické svatby se baví Angličan se Skotem: „Vy Skoti jíte ovesnou kaši? My v Anglii ji dáváme koním!“ „Tak vidíte,“ odvětil s klidem Skot, „proto jsou Skoti a angličtí plnokrevníci nejlepší na světě!“

Dva Eskymáci jdou ulovit mrože. Dojdou k moři a asi za hodinu se objeví mrož. Uloví ho a táhnou jej za ocas domů. Jdi jim to ztuha, protože mrož svými kly drhne o led. Lopotí se asi hodinu a potkají u polární vědecké základny bělocha, který jim poradí: „Pánové, proč ho raději nevezmete za kly a netáhnete ho za něj? Šlo by vám to mnohem lépe.“ Eskymáci na sebe kouknou, pokrčí rameny a zkusí to. A skutečně, mrož se jim teď táhne výrazně snadněji. Po hodině jeden z nich povídá: „Ty, to je fakt divné – běloch, cizinec, teprve pár měsíců tu je a takhle skvěle nám poradil!“ Ten druhý zavrtí hlavou a povídá: „No, já nevím, jestli nám fakt poradil tak dobře....podívej, jsme zase zpátky u moře!“

Rus, Němec a Čech se dohadují, kdo má šikovnější inženýry. Rus říká: „Naši inženýři vyvinuli sklo, kterým vidíme až na dno oceánu!“ „Hmmm, a jak tomu říkáte?“ „Oceánohled.“ Němec říká: „To naši inženýři vyvinuli sklo, kterým vidíme až na konec vesmíru!“ „Nóóó, a jak tomu říkáte?“ „Vesmírohled.“ Přejde na řadu Čech a suše utrousí: „Naši inženýři, ti vyvinuli sklo, kterým vidíme skrz každou zed!“ „Fakt? A jak tomu říkáte?“ „Okno....“

Čech je na návštěvě u bývalého spolužáka, který přesídlil do Londýna, a rozbolí ho tam zub. Bývalý spolužák samozřejmě umí anglicky, tak mu domluví návštěvu zubaře. Čech tedy vyrazí k zubaři, usedne do křesla a pochopí, že se ho zubař zřejmě ptá, kde ho to bolí, tak ukáže a řekne: „Tu!“ Zubař mu vytrhne dva zuby a Čech si stěžuje svému kamarádovi, že byl zubař asi trouba. Ten ho však upozorní: „Víš, to tvoje „tu“ on pochopil jako two, a to znamená dva, až půjdeš na kontrolu, musíš si dát pozor!“ Za týden jde Čech na kontrolu a poučen z předchozí situace ukáže, který že zub byl ten bolavý, a řekne: „Ten!“

ŠIFROVÁNÍ O BODY

Další měsíc...to znamená další várka šifer. Tentokrát vám z vyluštěných šifer vyjde několik věcí, které ukazují na jednu zemi. Vaším úkolem je poznat danou zemi a poslat mi na email (Ludmila.krnavkova@seznam.cz) její jméno. Pokud se vám to nepodaří, pošlete mi alespoň vyluštěné šifry 😊 Čas máte tentokrát jen do **23. prosince**, ať si můžete následné sváteční chvíle užít v klidu a pohodě.

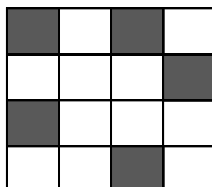
1. kOSTiLAmiGZUGTSJaBFjUo

2. uzNa, paT, Mis, BZjo, tc

4.

S	A	U	R
M	P	Q	S
H	L	L	C
D	E	I	I

5. RT ZB JL TV QS ZB

JAVOROVÁ NAŽKA ZÁŘÍ-LISTOPAD 2021

Bodování starších

1. místo	boj. Morče	658 bodů	Vlci	100% docházka
2. místo	boj. Bety	642 bodů	Káňata	
3. místo	Sg. Sedmikráska	633 bodů	Káňata	
4. místo	Ga. Liška	625 bodů	Vlci	
5. místo	Ga. Vrabčák	604 bodů	Káňata	
6. místo	Va. Větvička	595 bodů	Káňata	
7. místo	boj. Oheň	528 bodů	Vlci	
8. místo	hledáč Padák	489 bodů	Vlci	
9. místo	Va. IQ	429 bodů	Vlci	
10. místo	Va. Korálka	410 bodů	Vlci	
11. místo	Va. Sasanka	379 bodů	Káňata	
12. místo	hledáč Ríša	212 bodů	Vlci	
13. místo	boj. Čmelák	196 bodů	Vlci	

Bodování mladších

1. místo	hledáč Sýček	522 bodů	Sovy
2. místo	hledáč Uhlík	473 bodů	Medvědi
3. místo	boj. Mrkvička	379 bodů	Sovy
4. místo	hledáč Beran	342 bodů	Sovy
5.-6. místo	hledáč Drozdík	326 bodů	Medvědi
5.-6. místo	hledáč Delfín	326 bodů	Sovy
7. místo	hledáč Kachnička	308 bodů	Medvědi
8. místo	hledáč Beruška	289 bodů	Sovy
9. místo	hledáč Střela	267 bodů	Medvědi
10. místo	hledáč Mareček	259 bodů	Medvědi
11. místo	hledáč Motýlek	246 bodů	Koníci
12. místo	hledáč Šárka	239 bodů	Koníci
13. místo	hledáč Nikinka	234 bodů	Koníci
14. místo	hledáč Barča	231 bodů	Koníci
15. místo	hledáč Nikolka	224 bodů	Koníci
16. místo	hledáč Týna	192 bodů	Koníci
17. místo	hledáč Jitřenka	164 bodů	Medvědi
18. místo	hledáč Evička	163 bodů	Koníci
19. místo	hledáč Očko	150 bodů	Sovy
20.-21. místo	hl. Vaneska	139 bodů	Medvědi
20.-21. místo	hl. Štěpánek	139 bodů	Koníci

22. místo	hledač Ondra	128 bodů	Koníci
23. místo	hledač Klárka	116 bodů	Koníci
24. místo	hledač Honzík	32 bodů	Koníci

Pozn.: zatímco body se postupně sčítají za všechny měsíce od začátku školního roku, údaj o 100% docházce se týká pouze měsíce posledního (aktuálně tedy listopad 2021).

Jak můžete vidět, pořadí se nám na některých pozicích v listopadu dost promíchalo. Na první místo se u starších dostal nově bojovník Morče a u mladších zase hledač Sýček. Morče za to jistě vděčí hlavně své neprůstřelné imunitě, jako jeden z mála totiž prokličkoval bez jediného zaváhání minovým polem podzimních viróz a covidových izolací a karantén. Ke cti mu slouží také skutečnost, že i on se začal věnovat pomoci s programem pro mladší sestřičky a bratříčky. Wašte! Jen tak dál....

Morčeti i Sýčkovi posíláme průběžnou gratulaci a vy ostatní nezapomínejte, nepolevující snaha vás jistě může vrátit zpět na původně vydobyté příčky. Co třeba prémie za článeček do Kúry? 😊

JAVOROVÝ LIST ZÁŘÍ-LISTOPAD 2021

1. místo	Káňata	517 bodů
2. místo	Vlci	454 bodů

1. místo	Sovy	351 bodů
2. místo	Medvědi	322 bodů
3. místo	Koníci	188 bodů

OBSAH 302. ČÍSLA BK

Slovo úvodem....(Sa. TAWASUTA)	str. 2
Výprava na Bukovku (Sg. Čivava)	str. 3-4
Setkání adeptů ohniveckého a wagamedského kurzu (Sa. TAWASUTA)	str. 5-6
Vánoční tvoření (boj. Oheň)	str. 7
Česko (opět) zpívá koledy (Sa. WATOKNAPA)	str. 8
Když se řekne Shawnee.... (Sa. TAWASUTA)	str. 9-12
O obřadech v činnosti ohnivců Midewiwinu (Sa. TUWANAKHA)	str. 13-14
Historické okénko (Sa. TAWASUTA)	str. 15-18
Ohlédnutí za Keňou II. (Sg. Eddie)	str. 19-21
Včelařský rok (Sa. TAWASUTA)	str. 22-23
Země na zádech želvy (Sa. TUWANAKHA)	str. 24-25
Šatazpras vyčenicchal (Sa. TAWASUTA)	str. 26
S písní na rtu (Sa. TAWASUTA)	str. 27
Hrstka vtípů (Sa. TAWASUTA)	str. 28
Šifrování o body (Ra. Lasička)	str. 29
Javorová nažka / Javorový list září-listopad 2021 (Sa. WATOKNAPA)	str. 30-31

Kontakty:

Redakce: brezova.kura@centrum.cz, tel. 601 324 499 (TAWASUTA)

Náčelník kmene: watoknapa@centrum.cz, tel. 773 299 014 (WATOKNAPA)

Web: www.shawnee.cz E-mail: shawnee@centrum.cz Fcb: [Šavani Zábřeh](#)

Náš oddíl stále přijímá nové členy, schůzky v Zábřeze probíhají každé pondělí v 16:30-18:00 (Medvědi) a pátek v 16:00-18:00 (Vlci) na klubovně - Sušilova 65, Zábřeh. Ve Zvoli se scházíme v klubovnách Komunitního centra (bývalé kino ve farní zahradě) ve čtvrtek 16:00-18:00 (Káňata) a v pátek 16:00-18:00 (Sovy) a 16:30-18:00 (Koníci). Rádi vás uvítáme v našich řadách. Přijďte mezi nás osobně v některý z uvedených časů nebo kontaktujte náčelnici (telefon a email výše)!

Toto číslo Březové kůry vyšlo dne 30.11.2021.